

מדינת ישראל
משרד האוצר

אגף כלכלה והכנסות המדינה
הלשכה המשפטית

ט"ו בתמוז התשס"ט
7 ביולי 2009

אל:

כבוד נשיא בית המשפט העליון
כבוד השופטים
נגיד בנק ישראל
היועץ המשפטי לממשלה
מזכיר הממשלה
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
הממונה על אגף כלכלה והכנסות המדינה
מנהל רשות המיסים בישראל
נציב שירות המדינה
הממונה על התקציבים
היועץ המשפטי למשרד _____
דיקן הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית, ירושלים
מנהל המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי, הפקולטה למשפטים, ירושלים
לשכת עורכי הדין, ת.ד. 1881 תל-אביב
לשכת רואי חשבון, ת.ד. 29281, תל-אביב
לשכת חשבונאים יועצי מס מוסמכים, ת.ד. 37006 תל-אביב
איגוד לשכות המסחר, ת.ד. 20027, תל-אביב

הנדון: תזכיר חוק מס הכנסה (מיסוי חברת ספנות לפי תפוסה),
התשס"ט-2009

רצ"ב תזכיר חוק שבדעתנו להגיש לממשלה.

אודה על קבלת הערותיכם בתוך 21 ימים.

בברכה,

עו"ד תליה דולן-גדיש
היועצת המשפטית

דברי הסבר

א. שם החוק המוצע

חוק מס הכנסה (מיסוי חברת ספנות לפי תפוסה), התשס"ט-2009.

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בו

בתזכיר חוק זה מוצע לקבוע הוראות לעניין חישוב ההכנסה החייבת של חברות ספנות ישראליות העוסקות בהובלה בינלאומית של טובין בהתאם לשיטת "מס התפוסה" – חישוב ההכנסה החייבת של החברה בהתאם לתפוסת כלי השיט שהיא מפעילה. מדינות רבות בעולם מפעילות משטר מס תפוסה, למדינות נוספות כוונה להנהיג מס תפוסה ובמדינות אחרות קיים משטר מס מיוחד לענף הספנות.

ענף הספנות הבינלאומית הינו ענף תחרותי מאוד, המתאפיין בניידות גבוהה. בענף התפתח מצב של "דגלי נוחות" – בריחה של ציי סוחר למדינות עם משטרי מס "נוחים". כפתרון לזליגה זו של אוניות ל"דגלי נוחות", פותחו תמריצים בדמות מס התפוסה. כיום כ-90% מהצי העולמי פועל במשטר מס התפוסה.

באיחוד האירופי אובחנה מגמה של בריחת כלי שיט לדגלים מחוץ לאיחוד בשנות ה-80, אשר התגברה במהלך שנות ה-90. לאור מגמה זו שינה האיחוד את מדיניותו, על אף התנגדותו העקרונית לסיוע ממשלתי ישיר או עקיף לענפים מסחריים, וכיום הוא מחייב מעבר למשטר מס התפוסה (מדינות האיחוד נדרשו להחיל שיטת מס תפוסה עד ל-30 ביולי 2005).

גם ארה"ב מפעילה משטר מס תפוסה, ובאסיה - סין, יפן, דרום קוריאה והודו עברו אף הן למשטר מס זה.

במדינות רבות שהחילו את מס התפוסה הוענקו לחברות הספנות, בנוסף למשטר המס, הטבות בגיוס הון ובסבסוד הוצאות שכר והטבות סוציאליות לעובדים, ואולם הן חוייבו בהשתתפות בהכשרת ימאים.

קיימת חשיבות אסטרטגית עליונה לשמירה על הספנות הישראלית ולעידודה בשל מצבה הגיאוגרפי של המדינה והחרם הערבי על החברות הסוחרות עם ישראל. כ-98% מכמות המטענים המיובאים לישראל והמיוצאים ממנה מובלים דרך הים.

הספנות הישראלית עוסקת, בחלקה הגדול, בהובלת מטענים בין נמלים זרים (כ-70%). כמו כן, מושפעת הספנות הישראלית בצורה ישירה ומיידית מתנודות בספנות הבינלאומית בכל הקשור למחירי הובלה, מחירי כלי שיט, ביקוש והיצע של מטענים וכוח אדם ימי זר.

החלת מס תפוסה בישראל עשוי למנוע "בריחה" של חברות ספנות ישראליות לפעילות במסגרת חברות זרות וחיזוק הספנות הישראלית, הגברת יכולת התחרות הבינלאומית של הספנות הישראלית, תמיכה בהכשרה הימית בישראל והעלאת רמת ההכשרה של יורדי ים ישראליים, שיפור התחבורה הימית בהיבטי יעילות, בטיחות ואיכות הסביבה וחיזוק ענפים נלווים לספנות בישראל, כל זאת תוך התאמת הדין החל על הספנות הישראלית לדין המקובל בעולם.

בשנת 1999 התקבלה החלטה ע"י ממשלת ישראל לתמוך בענף הספנות. מינהל הספנות והנמלים במשרד התחבורה גיבש רפורמה שעיקרה שיפור כושר התחרות הכלכלי של הספנות הישראלית. כהמשך לרפורמה זו, מוצע לעודד את ענף הספנות על ידי אימוץ משטר "מס תפוסה" בישראל. מוצע לקבוע כי הטבות המס לפי משטר "מס תפוסה" יבואו במקום הטבות מס פחותות הקיימות היום בתקנות מס הכנסה (שיעור הפחת לאניות), התשס"א-2001, לפיהן מוענק פחת מואץ לאניות משא ולמכולות.

עיקר 1 – לסעיף 1

לסעיף קטן (א)

כיון שמדובר בהצעה לקביעת ההכנסה החייבת של חברה זכאית, יש לקבוע כי לכל מונח בהצעת החוק תהא המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת אחרת.

לסעיף קטן (ב)

בסעיף זה מוצע להגדיר מונחים הייחודיים להצעת החוק. חלק מהמונחים נלקחו מחקיקה קיימת בענף הספנות, כמו ההגדרות "כלי שיט" "תפוסה" "מרשם" או "פנקס הרישום" וחלק מהמונחים הוגדרו לצורך הצעת חוק זו, ביניהם ההגדרה של "חברה זכאית", שהיא חברה שהתקיימו בה כל התנאים המפורטים בהגדרה, המוגדרים כ"תנאים מזכים". מוצע לקבוע כי חישוב ההכנסה החייבת מפעילות מזכה, כהגדרתה המוצעת, של חברה זכאית יהיה בהתאם לקבוע בסעיף 3 להצעת החוק, במקום בהתאם לקבוע בפקודת מס הכנסה. לענין זה יש לציין כי חברה שתבצע שינוי מבנה כהגדרתו בסעיף 103 לפקודה (מיזוג, פיצול או העברת נכסים תמורת מניות, בהתאם לחלק ה-2 לפקודה), כדי שיתקיימו בה כל התנאים המזכים, יראו את שינוי המבנה כשינוי שנעשה לתכלית עיסקית וכלכלית ראויה שהמנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן ממטרותיו העיקריות.

עיקר 2 – לסעיף 2

כיון שמדובר בחוק מס הכנסה, יש לקבוע כי יראו אותו כאילו היה חלק מהפקודה לכל ענין – שיעורי המס, הליכי שומה, גביה וכד', יחולו, לפי הענין, בהתאם לפקודה ובשינויים המחויבים לפי חוק זה.

עיקר 3 – לסעיף 3

מוצע לקבוע הוראות לגבי חישוב ההכנסה החייבת של חברה זכאית מפעילות מזכה. חישוב ההכנסה החייבת לפי סעיף זה בא במקום חישוב ההכנסה החייבת מפעילות מזכה לפי הפקודה ובמקום חישוב רווח הון ממכירת נכס מס תפוסה שלגביו נקבעו הוראות מיוחדות בסעיף 4.

סכום ההכנסה החייבת מפעילות מזכה ליום אחד לכלי שיט אחד יהיה הסכום הקבוע בסעיף 3(1) המוצע. סכום ההכנסה החייבת מכלי שיט בשנת המס יהיה מכפלה של סכום ההכנסה החייבת ב-365 או במספר ימי הפעילות. במקרה שבו כלי השיט הזכאי נרכש במהלך שנת המס או שנמכר במהלך שנת המס או שנמכר במהלך שנת המס או שהופסקה חכירתו או שהוחכר לאחר בחירה לפי גוף וכן במקרה שבו כלי השיט הזכאי היה מושבת מפעילות מזכה במשך 90 ימים רצופים לפחות, יחושב מספר ימי הפעילות בשנת המס כ-365 ימים פחות מספר הימים כאמור שבהם כלי השיט הזכאי לא היה פעיל.

חישוב ההכנסה החייבת של החברה הזכאית מפעילות מזכה הוא סך ההכנסה החייבת בשנת המס מפעילות מזכה של כלל כלי השיט הזכאים.

על הכנסה מפעילות מזכה לא יינתן ניכוי, קיזוז זיכוי או פטור כלשהם. כמו כן יראו את הפחת שהיה מגיע לנכס המוגדר בסעיף 1 כ"נכס מס תפוסה" כאילו הוכר לחברה בתקופת הזכאות. כלומר לאחר תום תקופת הזכאות תוכל החברה לקבל רק את יתרת הפחת בשל הנכס, אם נותר כזה, לאחר שיראו את הפחת כאילו נוכה בתקופת הזכאות. הוראה זו נקבעה כיון שההכנסה החייבת של חברה שחל עליה "מס תפוסה", כפי שמוצע לקבעה בסעיף 3, היא נמוכה והמס שיחול עליה אמור להיות מס סופי, שיחול במקום חישוב ההכנסה לפי הפקודה, לרבות ניכוי בשל פחת על נכסים המשמשים בייצור הכנסה זו.

עיקר 4 – לסעיף 4

מוצע לקבוע שחברה זכאית לא תהיה חייבת במס רווח הון במכירת "נכס מס תפוסה" – נכס המשמש לפעילות מזכה בתקופת הזכאות, למעט מקרקעין, כיון שהמס המחושב על הכנסתה בהתאם למוצע בסעיף 3 הוא מס סופי שלא יוסיף עליו מס נוסף. לגבי נכס שהיה "נכס מס תפוסה" בחלק מתקופת החזקתו בידי החברה, למשל כיון שנקנה לפני כניסת החוק לתוקף או לפני שהחברה היתה "חברה זכאית", מוצע לקבוע כי חישוב רווח ההון יעשה בצורה לינארית, כך שיחוייב במס רווח הון רק חלק רווח ההון הריאלי שנצבר בתקופה שבה לא היה הנכס "נכס מס תפוסה".

כחלק מהעיקרון שלפיו יש להפריד בין ההכנסה מפעילות מזכה להכנסה אחרת, מוצע לקבוע כי הפסד של חברה זכאית מהכנסה אחרת יקוזז רק כנגד הכנסה אחרת וכי הפסד הון ממכירת נכס שאינו מס תפוסה, ושלא היה נכס כאמור בכל תקופת החזקתו, יקוזז כנגד רווח הון במכירת נכס שאינו נכס מס תפוסה או כנגד יתרת רווח ההון הריאלי (רווח הון שאינו "שייך" לנכס מס תפוסה). כמו כן מוצע לקבוע כי הפסד שהיה לחברה זכאית מפעילות מזכה לא יקוזז כנגד כל הכנסה שהיא, כיון שכאמור חישוב ההכנסה לפי הצעת חוק זו בא במקום חישוב ההכנסה החייבת לפי הוראות הפקודה.

עיקר 6 – לסעיף 6

יתכנו מקרים שבהם בשל אותה עיסקה תצמח לחברה הזכאית גם הכנסה מפעילות מזכה וגם הכנסה אחרת, למשל כשהחברה מתחייבת להוביל מטען לא רק מנמל לנמל (PORT TO PORT) אלא מבית עסק או בית מגורים במדינה אחת לבית עסק או בית מגורים במדינה האחרת (DOOR TO DOOR). במקרה זה, בשל אותה עיסקה יהיו לחברה הן הכנסה מפעילות מזכה בשל העברת המטען PORT TO PORT והן הכנסה אחרת בשל העברת המטען מבית העסק/הבית לנמל המוצא במדינה אחת ובשל העברתו מנמל היעד לבית העסק/הבית במדינה האחרת. כמו כן יתכן כי בשל אותה עסקה תהיה לחברה הוצאה שחלקה הוצאה בייצור הכנסה מפעילות מזכה וחלקה הוצאה בייצור הכנסה אחרת, למשל הוצאות משפטיות או הוצאות תיווך בשל עיסקה כאמור. לגבי עסקאות כאמור יש לחייב את החברה להמציא לפקיד השומה את כל המסמכים והנתונים המצויים בידיה הנוגעים לעיסקה האמורה, לרבות את דרך קביעת ההכנסה החייבת מהפעילות המזכה ואת דרך קביעת ההכנסה האחרת בשל אותה עסקה. שר האוצר יהיה רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה.

עיקר 7 – לסעיף 7

חברה זכאית היא חברה שחל עליה משטר מס השונה ממשטר המס הרגיל, הקבוע בפקודת מס הכנסה. לכן עיסקה בין חברה זכאית לבין חברה אחרת שיש לה אתה יחסים מיוחדים היא עיסקה הדומה במהותה לעיסקה לפי סעיף 85א לפקודה, הקובע הוראות לענין עיסקה בין שתי חברות קשורות שחלים עליהם משטרי מס שונים. אמנם סעיף 85א לפקודה מתייחס לעיסקה שבה משטרי המס השונים בין הצדדים נובעים בשל היות העיסקה עיסקה בינלאומית, אך הכללים החלים לגבי עיסקה כאמור צריכים לחול גם לגבי עיסקה בין צדדים לעיסקה שחלים עליהם משטרי מס שונים בשל קביעה לענין זה בדין הפנימי. כמו כן, בשל השוני של שני משטרי מס שונים, הסעיף יחול החל בשליטה של 10% ויחול גם על עסקה שבה החברה הזכאית חוכרת בחכירה לפי גוף כלי שיט זכאי. עסקה כאמור יראו כעסקה בין צדדים שיש ביניהם יחסים מיוחדים. המחכיר והחברה הזכאית יצטרכו להוכיח כי העסקה והעסקאות האחרות בן המחכיר לחברה הזכאית היו בתנאי שוק ולא נעשו כדי שהמחכיר יהנה מפחת על כלי השיט הזכאי ואילו החברה הזכאית תהנה מהוראות מס תפוסה.

לעיקר 8 – סעיף 8

חברה זכאית רשאית להודיע לפקיד השומה על בקשתה לחדול מלהיות חברה זכאית, בתנאי שחלפו עשר שנים שבהן היתה חברה זכאית. מטרת קביעה זו היא לדאוג שתהיה רציפות בתקופת הזכאות ושחברה לא תכנס למשטר "מס התפוסה" או תצא ממנו בתדירות גבוהה, דבר שיאפשר לה תכנוני מס לא נאותים שאינם חלק ממטרת חוק זה ויקשה מאוד על מערכת המס.

עיקר 9 – לסעיף 9

מוצע לקבוע הוראות ענישה לגבי חברה שלא עמדה בתנאים המזכים להיותה חברה זכאית ולגבי חברה שהורשעה בעבירה לפי סעיף 217 לפקודה (הגשת דו"חות לא נכונים) או בעבירה לפי סעיף 220 לפקודה (מרמה), או שנקבע לגביה בשומה סופית שאינה ניתנת עוד להשגה או לערעור כי החברה ביצעה עיסקה שלפי הוראות סעיף 86 לפקודה רואים אותה כעסקה המפחיתה את תשלום המס שהחברה תהיה חייבת בו או שחברה שיש לה יחסים מיוחדים איתה כמשמעותם בסעיף 7 תהיה חייבת בו, או שהיא עלולה להפחית תשלום המס כאמור, בשל סיווג הכנסה מפעילות מזכה במקום כהכנסה אחרת של החברה הזכאית, או של חברה שיש לה אתה יחסים מיוחדים, או בשל סיווג הוצאה כהוצאה בייצור הכנסה אחרת במקום כהוצאה בייצור הכנסה מפעילות מזכה, או בשל סווג רווח הון כרווח הון ממכירת נכס שאינו נכס מס תפוסה כאילו היה רווח הון ממכירת נכס מס תפוסה. הוראות הענישה יקבעו שחברה כאמור תהיה חייבת במס כאילו היתה חברה זכאית או בהתאם להוראות הפקודה, בהתאם לגבוה מביניהם, החל משנת המס שבה החלה להיות חברה זכאית ועד לתום עשר השנים שלגביהן היתה החברה אמורה להיות חברה זכאית בהתאם להוראות המוצעות. לפיכך יש גם לקבוע כי הוראה בדין המגבילה את פתיחת השומה בשל חלוף תקופות לא תחול לענין זה.

עיקר 10 – לסעיף 10

כפי שנאמר בדברי ההסבר בחלק הכללי, במדינות רבות שהחילו את משטר מס התפוסה חייבו את החברות שבחרו במשטר מס זה להשתתף בהכשרת ימאים.

עיקר 11 – לסעיף 11

תחילתו של החוק בתחילת שנת המס 2010.

עיקר 12 – לסעיף 12

מוצע לקבוע הוראות מעבר לגבי חברה שהתאגדה לפני תחילתו של חוק זה ולפיהן חברה כאמור תודיע לפקיד השומה על רצונה להיות חברה זכאית תוך 120 ימים מיום תחילתו של החוק.

כמו כן מוצע לקבוע כי הפסד שהיה לחברה לפני שהיתה חברה זכאית ניתן יהיה לקזזו בתקופת הזכאות רק כנגד יתרת רווח הון ריאלי. סכום שלא ניתן לקזזו בתקופת הזכאות ניתן יהיה לקזזו בתום תקופת הזכאות, הכל בהתאם להוראות הפקודה.

ג. השפעת החוק על תקציב המדינה

בשל תנודתיות בענף הספנות, השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה נעה בין הפסד הכנסות של 5 מיליון ₪ בשנה לתוספת הכנסות של 5 מיליון ₪ בשנה.

ד. השפעת החוק המוצע על התקן המינהלי

אין.

חוק מס הכנסה (מיסוי חברת ספנות לפי תפוסה), התשס"ט-2009

הגדרות

1. בחוק זה -

- (א) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה¹, (להלן - הפקודה), זולת אם יש בו הוראה מפורשת אחרת;
- (ב) "בעלות" - לרבות חכירה לפי גוף;
- "הכנסה אחרת" - הכנסה שאינה הכנסה מפעילות מזכה;
- "הפעלה" - הובלה ימית של טובין לרבות העמסתם על כלי שיט זכאי בנמל המוצא ופריקתם בנמל היעד;
- "חברה ותיקה" - חברה שהתאגדה לפני תחילתו של חוק זה והיתה תושבת ישראל לפני תחילתו של חוק זה;
- "חברה זכאית" - חברה תושבת ישראל, שהתקיימו בה כל התנאים הבאים (להלן - "התנאים המזכים"):
- (1) עיקר פעילותה היא פעילות מזכה;
- (2) השליטה על עסקיה וניהולם מופעלים בישראל, לרבות כל אלה:
- (א) מקום המשרד הראשי שלה הוא בישראל;
- (ב) יושב ראש הדירקטוריון בה ויותר ממחצית חברי הדירקטוריון בה הם תושבי ישראל;
- (ג) קבלת ההחלטות על ידי הדירקטוריון נעשית בישראל;
- (ד) המנהל הכללי בה וכל סגניו הם תושבי ישראל;
- (3) הניהול המסחרי של החברה נעשה בישראל;
- (4) לפחות 80% מהכנסתה היא הכנסה מפעילות מזכה;
- (5) לפחות 25% מתפוסת כלי השיט שהחברה מפעילה הם בכלי שיט שבבעלות החברה או שבשליטתה;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120, התשס"ט, עמ' 128

לענין זה, יראו את החברה כאילו התקיים בה האמור בפסקה זו גם בתקופה שבין מכירת כלי שיט אחד או הפחתת השליטה בו לבין רכישת כלי שיט אחר או הגדלת השליטה בו ובלבד שהתקופה האמורה היא בת 90 ימים או פחות ויום לפני מכירת כלי השיט האחד או הפחתת השליטה בו, לפי הענין, ויום לאחר רכישת כלי השיט האחר או הגדלת השליטה בו, לפי הענין, התקיים בה האמור בפסקה זו;

(6) החברה מנהלת מערכת חשבונות נפרדת לגבי הכנסתה מפעילות מזכה ומערכת חשבונות אחרת לגבי הכנסתה האחרת ומגישה לגבי כל אחת מההכנסות האמורות חשבון רווח והפסד לפי סעיף 131 (ב)(1) לפקודה, בנוסף לכל דו"ח שעליה להגיש על פי כל דין;

(7) אם החברה היא חברה בקבוצת חברות – כל חברה אחרת באותה קבוצת חברות שיש לה הכנסה מפעילות מזכה, היא חברה זכאית;

(8) החברה ביקשה, בטופס שקבע המנהל, כי הוראות חוק זה יחולו עליה בהודעה שמסרה לפקיד השומה תוך 120 ימים מיום התאגדותה או מיום שהיתה לתושבת ישראל, לפי הענין;

(9) החברה שילמה לרשות לחינוך והכשרה ימיים בע"מ, תשלום כאמור בסעיף 10.

"חברה חדשה" – חברה שהתאגדה לאחר תחילתו של חוק זה או שהיתה לתושבת ישראל לאחר תחילתו של חוק זה;

"חכירה לפי גוף" – הסכם חכירה של כלי שיט שלפיו חוכר כלי השיט אחראי על ציוות כלי השיט ועל תפעולו של גוף כלי השיט, מערכותיו ומתקניו;

"כלי שיט" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ד-1960² (להלן – חוק הספנות (כלי שיט)).

"כלי שיט זכאי" – כלי שיט, בעל תפוסה של 100 טון או יותר, המשמש להובלת טובין בסחר בינלאומי, שהתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא כלי שיט ישראלי שנרשם במרשם הישראלי.

(2) הוא כלי שיט זר שנרשם בפנקס הרישום.

(3) הוא כלי שיט זר החכור על ידי חברה זכאית לשימוש החברה בפעילות מזכה;

והכל בלבד שכלי השיט אינו אחד מאלה:

² ס"ח התש"ד, עמ' 70

- (1) כלי שיט המופעל במסגרת ספנות חופית כהגדרתה בחוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005.³
- (2) כלי שיט המשמש לגרירה, להצלה או לפעולות עזרה ימיות אחרות;
- (3) כלי שיט המשמש לדיג או כמפעל לעיבוד דגים;
- (4) כלי שיט המשמש להובלת נוסעים;
- (5) כלי שיט המשמש למיתקן ימי כהגדרתו בחוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח-2008.⁴
- "כלי שיט זר" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה של גורם ישראלי), התשס"ה-2005⁵ (להלן – חוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה)).
- "כלי שיט ישראלי" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט).
- "מרשם ישראלי" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט).
- "ניהול מסחרי" – כל אלה:
- (א) ניהול כוח אדם, הן כוח אדם ביבשה והן כוח אדם בכלי השיט, לרבות צוות כלי השיט באנשי צוות;
- (ב) קביעת הוראות לגבי תפעול כלי השיט, מערכותיו ומתקניו;
- (ג) אישור קווי הפלגה לכלי שיט זכאי;
- "נכס מס תפוסה" – נכס בר פחת המשמש לייצור הכנסה מפעילות מזכה בתקופת הזכאות למעט מקרקעין.
- "פנקס הרישום" – כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה).
- "פעילות מזכה" – הפעלת כלי שיט זכאי, לרבות החכרתו לאחר בחכירה שאינה חכירה לפי גוף;
- "קבוצת חברות" – שתי חברות או יותר שאחת מהן או יותר מחזיקה, במישרין או בעקיפין, ב-50% או יותר מאמצעי השליטה באחת או יותר מהחברות האחרות או ש-50% או יותר מאמצעי השליטה באחת מהחברות או יותר, מוחזקים, במישרין או בעקיפין, בידי אותו אדם;

³ ס"ח התשס"ו, עמ' 11

⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 989

⁵

לענין זה "אמצעי שליטה" – כהגדרתם בסעיף 88 לפקודה;

"קו הפלגה" – מסלול ימי שנקבע להעברת טובין, בהתאם ללוח זמנים שנקבע על ידי החברה הזכאית;

"שליטה" – כהגדרתה בחוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה).

"תפוסה" – התפוסה המירבית נטו של כלי שיט, כפי שהיא נקובה בתעודה שניתנה לכלי השיט עפ"י אמנת TONNAGE MEASUREMENT OF SHIPS, 1969;

"תקופת הזכאות" – אחת מאלה, לפי הענין:

(1) לגבי חברה חדשה - מיום התאגדותה או מיום שהיתה לתושבת ישראל, לפי העניין, ועד תום שנת המס שבה הודיעה על בקשתה שלא להיות חברה זכאית, כאמור בסעיף 8;

(2) לגבי חברה ותיקה - מתחילת שנת המס 2010 ועד לתום שנת המס שבה הודיעה על בקשתה שלא להיות חברה זכאית, כאמור בסעיף 8;

יראו חוק זה כאילו היה חלק מהפקודה והוראות הפקודה יחולו לפי העניין ובשינויים המחוייבים לפי חוק זה.

על אף האמור בפקודה, חישוב ההכנסה החייבת מפעילות מזכה של חברה זכאית בתקופת הזכאות, יהיה כלהלן:

2. תחולת הוראות הפקודה

3. חישוב הכנסה חייבת מפעילות מזכה

(1) סכום ההכנסה החייבת מפעילות מזכה ליום אחד לכלי שיט זכאי אחד יהיה כלהלן:

(א) על כל 100 טון או חלקם מתפוסת כלי השיט הזכאי עד 1,000 הטון הראשונים – 5 שקלים חדשים.

(ב) על כל 100 טון או חלקם מתפוסת כלי השיט הזכאי מ-1,001 טון ועד 10,000 טון – 4 שקלים חדשים.

(ג) על כל 100 טון או חלקם מתפוסת כלי השיט הזכאי מ-10,001 טון ועד 25,000 טון – 2 שקלים חדשים.

(ד) על כל 100 טון נוספים – 1 שקל חדש;

(2) ב-1 בינואר של כל שנת מס יתואמו הסכומים שבסעיף קטן (1), שהיו ב-1 בינואר של שנת המס הקודמת, לפי שיעור עליית המדד בשנת המס הקודמת. סכום שתואם כאמור יעוגל לעשר האגורות הקרובות; המנהל יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכומים ששונו כאמור;

(3) סכום ההכנסה החייבת מפעילות מזכה לכלי שיט זכאי אחד בשנת המס הוא הסכום המתקבל מהמכפלה של ההכנסה החייבת מפעילות מזכה ליום אחד של כלי השיט הזכאי לפי סעיף קטן (1) בימי הפעילות שלו;

לענין זה "ימי פעילות" – 365 ימים ואולם -

(א) אם נרכש כלי השיט הזכאי על ידי החברה הזכאית בשנת המס או שנחכר על ידה בשנת המס (להלן – כלי שיט זכאי שהגיע לידי החברה) – מספר הימים מהיום שבו כלי השיט הזכאי הגיע לידי החברה ועד לתום שנת המס;

(ב) אם נמכר כלי השיט הזכאי על ידי החברה הזכאית בשנת המס או שהופסקה חכירתו בשנת המס או שהחברה החכירה אותו לאחר בחכירה לפי גוף בשנת המס (להלן – כלי שיט זכאי נמסר) - מספר הימים שמתחילת שנת המס ועד ליום שבו כלי השיט הזכאי נמסר;

(ג) אם כלי שיט זכאי הגיע לידי החברה הזכאית בשנת המס ואותו כלי שיט זכאי נמסר על ידה באותה שנת מס – מספר הימים מהיום שבו הגיע כלי השיט הזכאי לידי החברה ועד ליום שבו כלי השיט הזכאי נמסר על ידה;

(ד) לא היתה פעילות מזכה בכלי השיט הזכאי במשך תשעים ימים רצופים או יותר – 365 ימים בניכוי מספר הימים כאמור.

לענין זה – "יום" – לרבות חלק מיום;

(4) ההכנסה החייבת של החברה הזכאית מפעילות מזכה בשנת המס היא סכום השווה לצירוף ההכנסה החייבת מפעילות מזכה לכלי שיט זכאי לפי סעיף קטן (3) של כלל כלי השיט המשמשים את החברה בפעילות המזכה;

(5) על הכנסה חייבת מפעילות מזכה לא ינתן ניכוי, קיזוז זיכוי או פטור כלשהם;

(6) יראו את החברה הזכאית כאילו הותר לה פחת, ניכוי בשל פחת או הפחתה לפי כל דין בשל כל נכס מס תפוסה.

על אף האמור בפקודה, במכירת נכס מס תפוסה, או נכס שהיה נכס מס תפוסה, יחולו הוראות אלה:

4. רווח הון ממכירת נכס מס תפוסה או נכס שהיה נכס מס תפוסה

(1) היה הנכס נכס מס תפוסה מיום רכישתו על ידי החברה הזכאית ועד ליום מכירתו על ידה (להלן – תקופת החזקת הנכס) יהיה רווח ההון ממכירתו פטור ממס;

(2) היה הנכס נכס מס תפוסה בחלק מתקופת החזקת הנכס, יהיה חלק רווח ההון הריאלי בתקופה שבה היה הנכס נכס מס תפוסה פטור ממס ויתרת רווח ההון הריאלי תחוייב במס לפי סעיף 91(א) לפקודה;

לענין זה, "חלק רווח ההון הריאלי בתקופה שבה היה הנכס נכס מס תפוסה" – רווח ההון הריאלי כשהוא מוכפל ביחס שבין התקופה שבה היה הנכס נכס מס תפוסה בידי החברה הזכאית לבין תקופת החזקת הנכס;

"יתרת רווח ההון הריאלי" – ההפרש שבין רווח ההון הריאלי לבין חלק רווח ההון הריאלי בתקופה שבה היה הנכס נכס מס תפוסה.

5. קיזוז הפסדים

(א) הפסד שהיה לחברה זכאית מפעילות מזכה לא יקוזז כנגד כל הכנסה שהיא.

(ב) הפסד שהיה לחברה זכאית לפי סעיף 28 לפקודה ושאלו היה רווח היה הכנסה אחרת יקוזז רק כנגד הכנסה אחרת של החברה, בהתאם להוראות הפקודה;

(ג) הפסד הון שהיה לחברה זכאית במכירת נכס שאינו נכס מס תפוסה ולא היה נכס מס תפוסה ושאלו היה רווח הון היתה החברה מתחייבת במס במכירתו, יקוזז כנגד רווח הון במכירת נכס שאינו נכס מס תפוסה ולא היה נכס מס תפוסה או כנגד יתרת רווח ההון הריאלי, הכל בהתאם להוראות הפקודה;

(ד) היה לחברה זכאית הפסד הון במכירת נכס מס תפוסה או נכס שהיה נכס מס תפוסה, לא יותר מהפסד בקיזוז, ואולם חלק הפסד ההון בתקופה שבה הנכס לא היה נכס מס תפוסה יקוזז כנגד רווח הון במכירת נכס שאינו נכס מס תפוסה ולא היה נכס מס תפוסה או כנגד יתרת רווח ההון הריאלי, כהגדרתה בסעיף 4, הכל בהתאם להוראות הפקודה;

לענין זה "חלק הפסד ההון בתקופה שבה הנכס לא היה נכס מס תפוסה" – הפסד ההון כשהוא מוכפל ביחס שבין התקופה שבה לא היה הנכס נכס מס תפוסה בידי החברה הזכאית לבין תקופת החזקת הנכס.

(ה) סכום שלא ניתן לקזזו בתקופת הזכאות, כולו או מקצתו, כאמור בסעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ד), יקוזז לאחר תום תקופת הזכאות, הכל בהתאם להוראות הפקודה.

6. הכנסה חייבת מפעילות מזכה והכנסה אחרת בשל אותה עיסקה
- (א) נצמחה או הופקה לחברה זכאית בשל אותה עיסקה הכנסה מפעילות מזכה והכנסה אחרת, או שהוציאה חברה זכאית בשל אותה עסקה הוצאה בייצור הכנסה מפעילות מזכה והוצאה בייצור הכנסה אחרת, תמציא החברה לפקיד השומה לפי דרישתו את כל המסמכים והנתונים הנוגעים לעיסקה האמורה, לרבות את דרך קביעת ההכנסה מהפעילות המזכה בשל העיסקה ואת דרך קביעת ההכנסה האחרת בשל אותה עיסקה או דרך קביעת ההוצאה בייצור ההכנסה מהפעילות המזכה ואת דרך קביעת ההוצאה בשל ההכנסה האחרת, לפי הענין;
- (ב) שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה.
7. מחירי העברה
- (א) עיסקה שעשתה חברה זכאית עם חברה אחרת שיש לה אתה יחסים מיוחדים כהגדרתם בסעיף 85א לפקודה, יחולו עליה הוראות הסעיף האמור, בשינויים המחוייבים, אף אם אין מדובר בעיסקה בינלאומית, ואולם את ההגדרה "יחסים מיוחדים" שבסוף האמור יקראו כאילו אחרי המלה "קרובו, בא "יחסים שבין החברה הזכאית לבין מי שהחכיר לה כלי שיט זכאי בחכירה לפי גוף" ואת ההגדרה "שליטה" שבסעיף האמור יקראו כאילו במקום "50%" בא "10%";
- (ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה.
8. חברה שביקשה לחדול מלהיות חברה זכאית
- (א) חברה זכאית רשאית להודיע לפקיד השומה, עד תחילת שנת המס, על בקשתה לחדול מלהיות חברה זכאית החל בשנת המס שלאחר שנת המס שבה הודיעה כאמור, ויחולו הוראות אלה:
- (1) חברה חדשה תוכל לבקש כאמור החל בשנת המס העשירית שלאחר תום שנת המס שבה התאגדה או שבה היתה לתושבת ישראל, לפי הענין;
- (2) חברה ותיקה תוכל לבקש כאמור החל בשנת המס 2019.
9. חדלות חברה להיות חברה זכאית
- חדלו להתקיים בחברה זכאית אחד מהתנאים המזכים או יותר, או שהורשעה החברה בעבירה לפי סעיפים 217 או 220 לפקודה בפסק דין שלא ניתן לערעור, או שבשומה שאינה ניתנת עוד להשגה או לערעור נקבע שהחברה ביצעה עיסקה שלפי הוראות סעיף 86 לפקודה מפחיתה את סכום המס המשתלם על ידה או עלולה להפחית אותו בשל סיווג הכנסה כהכנסה מפעילות מזכה ולא כהכנסה אחרת או בשל סיווג הוצאה כהוצאה בייצור הכנסה אחרת ולא כהוצאה בייצור הכנסה מפעילות מזכה או בשל סיווג נכס שאינו נכס מס תפוסה כנכס מס תפוסה תחדל החברה להיות חברה זכאית ויחולו הוראות אלה:

(1) הכנסתה החייבת בכל שנת מס בתקופה הקבועה תחושב כאילו היתה חברה זכאית או בהתאם להוראות הפקודה, לפי הגבוה מביניהם, ובכל מקום בחוק זה במקום "תקופת הזכאות" יקראו כאילו נאמר "התקופה הקבועה".

(2) החברה תשלם אגרה לפי סעיף 10 בכל התקופה הקבועה ויחולו עליה הוראות סעיף 10.

לענין זה "התקופה הקבועה" – אחת מאלה, לפי הענין:

(א) לגבי חברה חדשה - מיום התאגדותה או מיום שהיתה לתושבת ישראל, לפי הענין, ועד תום שנת המס העשירית שלאחר שנת המס שבה התאגדה או שבה היתה לתושבת ישראל, לפי הענין;

(ב) לגבי חברה ותיקה - מתחילת שנת המס 2010 ועד לתום שנת המס 2019.

(3) כל הוראה שבכל חיקוק המגבילה את הזמן לעריכת שומה לא תחול על שומה לפי סעיף זה.

10. תשלום לרשות לחינוך והכשרה ימיים
(א) חברה זכאית תשלם לרשות לחינוך והכשרה ימיים בע"מ עד ה-1 בפברואר בכל שנה, אגרה בסכום שיקבע שר האוצר, בהסכמת שר התחבורה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, על כל כלי שיט זכאי שהיה בבעלותה או בשליטתה בשנת המס הקודמת.

(ב) אגרה לפי סעיף קטן (א) לא תוכר כהוצאה בייצור הכנסה.

11. תחילה
תחילתו של חוק זה ביום ט"ו בטבת התשע"ה (1 בינואר 2010).

12. הוראות מעבר
על חברה ותיקה יחולו ההוראות הבאות:

(1) על אף האמור בפסקה (8) להגדרה "חברה זכאית", החברה תמסור הודעה לפקיד השומה על בקשתה כי הוראות חוק זה יחולו עליה תוך 120 ימים מיום תחילתו של חוק זה.

(2) היה לחברה הפסד לפי סעיפים 28 או 92 לפקודה לפני שהיתה לחברה זכאית, לא תוכל לקזזו כנגד כל הכנסה בתקופת הזכאות, למעט קיזוז כנגד יתרת רווח ההון הריאלי, כהגדרתה בסעיף 4, הכל בהתאם להוראות הפקודה;

(3) סכום שלא ניתן לקזזו כולו או חלקו כאמור בסעיף קטן (2), יקוזז לאחר תום תקופת הזכאות, הכל בהתאם להוראות הפקודה.

